

Türkiye'nin Lübnan Siyaseti Ne Olmalı?

Koray Çalışkan

2006. *Türkiye'nin Lübnan siyaseti ne olmalı?* Radikal İki, 30/07/2006

Ortadoğu siyasetini yakından takip eden gözlemciler İsrail'in Lübnan'a saldırmamasına şaşırmadı. 1982'de İsrail yine benzer bir nedenle Lübnan'a girmiş ve FKÖ'nün ülkeden ayrılması için Beyrut'u işgal etmişti. Gerilla gücünü Lübnan'ın asli nüfusundan almayan ve Hizbullah'dan daha az donanımlı bir FKÖ bile 100 gün dayanmış ve ancak Batı'nın araya girmesiyle Tunus'a taşınmıştı. İsrail'in şimdiki amacı da benzer: 1982'de girip bir daha tam anlamıyla çıkmadığı Lübnan'daki ve diğer yandan Filistin'deki işgaline karşı direnen Hizbullah'ı Lübnan'dan ya da en azından kuzey sınırından uzaklaştırmak.

Bu planın ilk parçası, Suriye'nin Lübnan'dan ayrılmasını sağlamaktır. Çünkü Suriye'nin, bir ordudan ziyade polis gücüne benzeyen Lübnan ordusunun zayıflığını gidereceği bilinen bir gerçektir. Büyük bir olasılıkla Suriye tarafından öldürülen Refik Hariri'nin Suudi sermayesinin desteğiyle ülkeye kattığı aslında içi boş olan ve yoksulların hayatında ciddi bir değişiklik yaratmayan dinamizm, zaman içerisinde Suriye'nin hegemonyasını aşındırdı. "Sedir Devrimi" denen, ama devrimden ziyade ülkedeki ağırlık dengelerini değiştiren sürecin sonunda Asad rejimi kendi bekasını sağlama alabilmek için ülkedeki askerlerini geri çekti. Suriye Lübnan'dayken Hizbullah bir çok İsrail askeri kaçırmış ve rehin almış ama böylesine bir saldırıyla karşı karşıya gelmemişti. İsrail için uluslararası ortam hazır olur olmaz, iş bir tetikleyici gelişime havale edildi. Bahane aranıyordu, bulundu. İsrail'in Lübnan'a girmesi kaçırılan askerlerle alakalı değil.

Peki İsrail ne istiyor?

İsrail'in esas amacı Apartheid'a dayalı bir sömürge devleti olduğu için varolmasını mümkün kılan kontrollü terör ortamını yeniden üreterek, kendisinin bekasını tehlikeye atmayacak bir düzeyde tutmak. Müttefiki ABD'nin amacı ise giderek bir Şii uyanışına sahne olan Ortadoğu'da hegemonyasını tehdit edecek direniş örgütlerinin en güçlülerinden biri olan ve nötralize edemediği İran ve Suriye tarafından desteklenen Hizbullah'ı yok etmek.

Bu savaşı planın uygulayıcısı İsrail'in dört talebi var. Öncelikle ideolojik işlev gören, "askerlerimizi geri verin" talebi. Daha sonra da Hizbullah'ın İsrail'den uzağa, Letani Nehri'nin kuzeyine çekilmesini istiyor. Bu Hizbullah'ın tutunamayacağı, barınamayacağı, ve İsrail ile mücedele edemeyeceği bir durum yaratmak demek. Üçüncü olarak Litani Nehri'nin güneyinin gerçek bir ordu olmayan ve öyle kalması istenen Lübnan Ordusu tarafından kontrol edilmesini istiyor. Son talebi ise Türkiye'yi çok yakından ilgilendiriyor: Lübnan topraklarında kalacak bir uluslararası gücün İsrail'in sınırlarını koruması.

Hizbullah bu koşulları kabul etmeyecek. Çünkü kabul ederse İsrail'e karşı örgütlediği askeri direnişi sürdürmesi ve dolayısıyla varolması mümkün değil. İsrail bunun mümkün olmadığını bildiği için iki yolla Hizbullah'a karşı savaş veriyor, ancak iki yol da işe yaramayacak. Öncelikle Lübnan'ın hastanelerinden yollarına, okullarından, havaalanına

kadar tüm altyapısını yok ederek tüm Lübnanlıları cezalandırmak. Rasyonel Tercih denilen gayet sorunlu bir siyaset bilimsel kuramla yetişen İsrail stratejistleri, en büyük düşman olarak görülen İsrail'e karşı mücadele eden Hizbullah'ın halk gözünde popülaritesini arttırdıklarını farkedemiyorlar. Lübnanlılar'ın "bu Şii militanlar yüzünden bizim ülkemiz yıkıldı biz de bunlardan kurtulalım" diye bir tepki geliştireceğini düşünüyorlar. Olmayacak. Tam tersi, zamanında birbirinin boğazına yapışan Maruni ve Şiiler, Şii, Sünni ve Drüz demeden öldüren bombaların yaralarını beraber sarmaya çalışıyorlar. İç savaş için başka bir politika gerekir. İkinci yol ise Hizbullah'ı caydırıcı ve imha edici saldırılarla yok etmek. Ama gerillayla böyle savaşılmaz. İsrail bunu da biliyor. İki nedeni var bunun. Böyle bir mücadele işe yarasa, tamamen işgal ettikleri ve her noktasını kontrol ettikleri Filistin'de Hamas'ı yok ederlerdi. İkinci olarak gerilla semptomdur, sorunun nedeni değil. İsrail işgali bitirmeden, 1967 sınırlarına çekilmeden, mültecilere ülkelerine geri dönüş hakkı tanımadan ve çevresine saygılı bütün ülkeler gibi nihai sınırlarını belirlemeden ne mücadele biter ne direniş.

Ne olacak?

Öncelikle, ister İsrail gibi sömürgecilik üzerinden, ister Hizbullah gibi sömürgeci karşıtı direniş adı altında olsun, militarizm üzerinden yükselen bütün mücadeleler gibi bunun da ilk ve son başarısı daha fazla kan ve gözyaşı dökülmesini sağlamak olacak. 1987'de başlayan ve şiddeti olabildiğince dışlayarak taban örgütlenmesine dayanan bir İntifada'nın başarılarını düşleyemeyecek kadar kısır olan Hizbullah militarizmi belki bir çok İsraili asker ve sivilin canını alacak, ancak bunun karşısında binlerce asker, gerilla ve sivil hayatını kaybedecek. Sonuçta birbirlerinden beslenen iki müthiş müseddit taraf birbirlerine saldırarak yeniden doğacaklar. Çünkü İsrail'in kuruluş hikayesi Menahim Begin gibi kurucu liderlerinin idaresindeki İrgun gibi Hizbullah'a benzeyen örgütlerin stratejilerine dayanmaktadır. En önemli farkları Hizbulisrail'in emperyalist bir merkez devlet tarafından, Hizbullah'ın ise bir üçüncü dünya ülkesi tarafında desteklenmesidir.

Bu noktada İsrail'in başarmaya çalışacağı şey daha fazla sivilin zarar görmesine neden olup ve 1948'i andırmayan bir yeni mülteci sorunu yaratarak Suudi Arabistan ve Ürdün gibi Amerikan kuklası çevre devletleri ve Türkiye gibi lafta tarafsız gibi görünen ama İsrail'in bölgede kendini en yakın hissettiği ve askeri müttefiki bir ülkenin işe dahil olmasını sağlamaktır. Ancak Hizbullah'ın kabul etmediği hiçbir çözümü ülkedeki Şii çoğunluk kabul etmez, ve meşruiyeti olmayan hiçbir "çözüm" ister BM ister NATO üzerinden tanımlansın Lübnan'ın güneyini kontrol edemez. Türkiye İsrail'in sınır bekçiliğine soyunursa bedelini ödeyemeyeceği bir militarizme ve savaşa savrulur. Zaten İsrail'in planı da bu. Amerika'nın baskısıyla çıkarılmış bir uluslararası örgüt kararının sözde meşruiyetiyle Türkiye gibi ülkeleri bu bataklığa çekerek, milli güvenlik ideolojisiyle yönetilen sömürge devletinin bekasını sağlamak.

Bununla birlikte İsrail, uluslararası toplum tarafından en az güvenilen ülkelerin başında gelmektedir, verdiği çoğu sözü tutmamaktadır. Güvenilmez bir dış siyaset izlemekte, örneğin, barış görüşmeleri sırasında Yahudi yerleşimcileri arttırmayacağı konusunda anlaşma yapıp, yerleşimci sayısının artış hızını bile arttırabilmektedir. Bir fiili ateşkes durumunda ve hatta BM kararıyla bölgeye asker gönderilse bile bu askerlerin İsrail'e

kalkan oluşturarak İsrail'in gelecekteki nokta operasyonlarının bir maşası olması kuvvetle muhtemeldir. Daha 25 Temmuz'da dört BM gözlemcisi öldüren İsrail, yakın gelecekte BM gücünün üzerinden Lübnan'ı vurmak konusunda hiçbir tereddür yaşamayacaktır. Zira öldürdüğü gözlemciler de daha önce İsrail'in onayıyla 1978'de konuşlanan BM'nin çalışanlarıdır. Türkiye, ülkeleri yıkılan Lübnanlılar için gerçekten bir şey yapmak istiyorsa, İsrail'in koşulsuz olarak ve hemen Lübnan'dan çekilmesi ve İsrail topraklarını da kapsayacak bir tampon bölgenin kurulması için çalışabilir. İsrail ve ABD koşullarının dayatıldığı bir sözde barışın aracı olmanın gereği yok.

Bu kısır döngüden çıkmanın tek bir yolu var. Anti-Militarist bir direniş ve mücadele hattının tesisi için Ortadoğu halklarının daha çok çalışması, ve şiddet sarmalına girmemek için ciddi bir dikkat harcamaları. Türkiye'nin Lübnan'dan bu koşullar altında kesinlikle uzak durması, İsrail'in saldırılarını resmi olarak kınaması, İsrail'le bütün askeri işbirliğini kesmesi, Türkiyelilerin İsrail'in hem bizi hem komşularımızı davet ettiği kan gölüne kayıtsız kalmamak için demokratik ve barışçı tepkilerini İsrail kamuoyuna ve devletine göstermesi gerekiyor. Çünkü bir kez ilk kurşun sıkıldıktan sonra geriye dönmek çok zor oluyor. İsrail'den öğrenilecek çok az güzel şey var.

Hizbullah Posteri



İrgun Posteri

